

Text > Toni Sala (Sant Feliu de Guíxols, 1969) ha publicat una quinzena de llibres, el primer dels quals es titula *Entomologia*. Ha fet de professor i continua treballant-hi. Li agrada molt l'Ardenya.

Com vaig començar a escriure i per què

Suposo que vaig començar a escriure per expulsar creativitat, i suposo que la creativitat, tan agradable, principalment és insatisfacció.

La moralitat és una bèstia viva i l'home vol capturar-la i fixar-la perquè, fixant-la, es fixa a si mateix. Per això escriu i llegeix literatura. Fa una gàbia de llibres per contenir l'animal, i ja sap que l'animal s'escaparà, i aquest joc pot arribar a ser desesperant. Però mentre escrius o llegeixes tens la impressió de canalitzar el que sigui que som, de concretar-ho per un moment. Per això l'escriptura és una qüestió física i són tan importants la musculatura i els dits, la tinta de la impressora, la lletra, les tecles, la mina del llapis i el paper. Escriure és no escriure. És eliminar la consciència congelant-la. Escriure és enganyar-se. Llegir és enganyar-se. La consciència de l'engany ens fa humans. Necessitem un notari imparcial que no hi és. Tenim consciència de culpabilitat. De ser a un lloc on no hauríem de ser. D'aquí ve la sensació de borrarxera quan llegim o escrivim.

Escriure és un autoengany cada vegada més conscient. No sé si un autoengany del tot conscient continuaria sent autoengany. En quin moment la consciència acaba amb un autoengany i el substitueix per un altre?

En quin grau l'autoengany fa ús de la consciència? En aquesta frontera es mou la literatura.

A veure si al final escriure no serà una vicaria del suïcidi. D'ençà que vaig començar fins avui, he esmolat l'eina en termes de consciència i de bondat. Avui puc escriure que vaig començar a escriure per desesperació, no pas per trobar-hi una fugida, ni tan sols per acarar-m'hi (encara que l'escriptura pugui servir per això), sinó com una camisa de força per contenir el suïcida, no per substituir-lo, només per salvar els moments crítics, que mai són, per cert, els moments en què s'escriu.

A partir d'aquí he anat banyant-m'hi, intentant entendre els fracassos dels altres més que no pas els meus. I he vist que de literatura només pot parlar-se'n en termes de moral, l'animal viu que deia abans, i que la moral és qüestió de valentia, i he acabat per considerar que els mals escriptors són covards que busquen escapar de si mateixos traint-se i intentant no ser conscients de la seva fugida, de la caducitat de l'autoengany. Un mal escriptor és mala cosa, m'estimo més pensar que no existeix. El mal escriptor no existeix.

I bé, si s'aguanta l'escrit i existeixo, aquest és l'origen i actualitat dels meus moviments pel laberint literari, el que m'hi ha semblat entendre, fins ara, i que duri.

Il·lustració > LAURA REIXACH, il·lustradora i pintora. Li agrada el tacte del llapis, sentir el cruixit del paper i veure com amb els colors tot s'omple de vida i allò que neix en la imaginació pren cos. Ha il·lustrat uns quants llibres i ha fet unes quantes exposicions. I, de tant en tant, també l'estira l'escriptura.

taller de nous creadors

Text > OLGA CERCÓS és narradora oral des del 2001. Té formació en magisteri, teatre i psicopedagogia. El 2016 va rebre el Premi Joan Petit de conte infantil dels Premis Recull. El 2018 ha publicat el conte *On és la mama?*, a l'editorial El Cep i la Nansa.

Llegiu aquest conte a infants menors de cinc anys. Els conceptes que planteja el text són bàsics i útils: net, brut, pressa, calma, pau, colors. La història permet parlar d'estats d'ànim i d'emocions com ara content, enfadat, trist, alegre, por. L'estructura és simple i les repeticions són intencionades.

Ja surt el sol

Ja surt el sol perquè algú li ha cantat la seva cançó. I ell s'enfila content, rialler i distret.

Tot badant, el sol s'ha quedat amagat darrere d'uns núvols enfadats, carregats d'aigua.

El vent bufa fort i espanta els núvols amb els seus udols. Els fa tremolar, la tempesta està a punt de començar.

Plou perquè ploren els núvols. Ploren perquè s'han espantat, es buiden d'aigua i l'aigua emplena els bassals. El sol tafaner treu el nas i crida els colors per pintar un arc de Sant Martí ben gran que porti la pau.

—Que vingui el vermell de les maduixes, dels gerdos i les magranes; el taronja de les mandarines, els préssecs i les aranges; el groc dels codonys, les llimones i la pinya. I ara, el verd de les peres, les pomes i del kiwi. També que vinguin el blau clar del cel i el blau marí de l'oceà. I només ens falta el morat de les figues, les prunes, el raïm i l'alvocat.

Arriben els colors amb presses, fent curses i donant-se empentes perquè cadascú vol ser el primer a dibuixar l'arc de Sant Martí.

El sol quan els veu els adverteix:
—No correu, colors! Que tots hi arribareu! Tothom té el seu lloc!

Però els colors no l'escolten. El taronja diu que el vermell li ha passat al davant, el groc i el verd a cops de colze s'estan barallant, i el blau, el marí i el morat estan discutint i cridant. La picabaralla s'acaba quan tots els colors cauen dins d'un bassal de fang. Patatxap!

El sol parla, assossegat:

—Ho veieu, com heu quedat? Sortiu de la bassa, que tornarem a començar. Que bufi el vent suau i porti els núvols amb cura. Que els bressoli i els faci ballar. Res d'ensurts. Res de curses. Fem-ho amb tranquil·litat.

El vent fa pessigolles als núvols. Plou perquè ploren els núvols. Ploren de riure i felicitat. Cauen les gotes que tot ho netegen.

Els colors es mouen sense presses i amb respecte. Ara saben que tant li fa arribar primer, segon o tercer; el que cal és arribar bé. S'agafen de la mà i s'abracen per unir la terra amb el cel.

El sol, el vent, els núvols i l'aigua contemplen aquella imatge que els relaxa. Sospiren fluixet per no trencar aquell moment d'equilibri i calma.

Autoria: LAURA REIXACH